

V první éře věků, podle podání, propadlá vzpomínka starců byla taková, toto věděli:

Tenkrát se to počalo, upevněna byla země, povrch země.

.....

A první slunce bylo upraveno. Čas, kdy byl jeho počátek, to byl čas „čtvrtá vod“ jako jeho znamení. Jmenovalo se „slunce vod“ . A tenkrát se to stalo, že všechno smela voda, lidé se stali larvami vázák, stali se rybami. A druhé slunce bylo upraveno. Čtvrtá jagaráť bylo jeho znamením. A jmenovalo se „slunce jagaráť“ . A za něho se přihodilo, že se nebosa zřítíla, že slunce neběželo svou dráhou.

Je prave polodne, hned nato nastala noc, a jak se přihnula noc, lidé byli poblhnutí.

A v této éře žili obři. Starci vyprávějí: Jejich pozdrav zněl: „Ncupandit“, neboť kdo upadl, upadl na věky (do temnou noci).

Třetí slunce bylo upraveno. A ohnativ děší jeho znamení. A jmenuje se „slunce ohnivého deště“.

A v této éře se stalo, že tenkrát přišel ohně, obyvatelé byli spáleni ohněm. A tehdy přišel kamenný písek. Starci vyprávějí, že tenkrát byl rozplytn kamenný písek, který můžeme vidět dnes, a vzkyppěly bublinaté jávy a tehdy se usadily velké narudlé skály.

Čtvrté slunce. Čtvrté větrů jeho znamení. „Slunce větrů“.

Za něho bylo všechno smeteno víchrem, všichni se stali opicemi. Po letech se od té doby rozplytli lidé, opíci lidé. A páté slunce. Čtvrté ořesů je jeho znamení. Jmenuje se „slunce zemských ořesů“, neboť nasítávají ořesy, když slunce sleduje svou dráhu. A jak starci předpovídají, v této éře se stane, že zemětřesení, hlad a bída nastanou a skrze ně přijde míveč.

.....

A teprve potom nastalo světlo, teprve pak se rozdělilo červánky jitry.

A největší slunce, slunce ořesů, má čtvrté ořesů za své znamení a páté je toto slunce a za něho nastane zemětřesení, bída a hlad.

(Rukopis z Kvaovitlanu)

SVAZOVÁNÍ ROK Ů

Věřili, že konce světa může nastat vždy po uplynutí padesáti dvou let - kdyby bohové nebyli přínavivě nakloněni a nedovolili zažehnout nový ohně. Obřady je měly usměřit a osvědit poslouchství a věrnost národa, aby strážlivá pohotava byla odvrácena. Všechny modly v chrámech i v soukromí byly obnovovány, včetně všeho kultovního náčiní. Všechny svatyně se nově vymalovaly a opravovaly.

Věčer před osudným dnem se křeží, oblécent v roucho Kvecal-karla a Tlalolka i ostatních velkých bohů, setradili k slavnostnímu procesu a mířili za neprostou ticha a provázání velkou částí obyvatelstva k vrcholů hory Visk-tokakl - asi dvě tři hodiny chůze od Tenocitlanu. Odešel byl vypočten tak, aby dorazili na místo krátce před půlnocí. Po celou tu dobu byly všude naházeny ohně v chrámech i v domcích.

Přesné o půlnoci byly oběčován jeden zajátec - jako obvykle vyřazenou srde z hrudi zařava. V jeho hrudní dutině pak zařabovali nový oheň otáčením hálky proti

desce z jemného dřeva. Jakmile vyšlehl první plamen, vypul mezi dřevky ohromný jásot, neboť to bylo znamení, že konce světa se ještě nepřiblíží a že se nemůže dostatví dřív než zase za dvaapadesát let.

Novým plamenem pak zapálili velkou hranici radosti, jejíž záte oznamovala tisícovým zástupům, že bohové byli laskaví a svět byl opět usťeten. Mnozíví bežou se pak rozběhlo po celé zemi. S pochodemní, podpálcemí od hranice pádili po cestách ke svým osadám. Po celé dráze byli rozestaveni další bežci, aby je vsťídali a obnovili pochodem, a tak se nový ohně dostal i do těch nejvzdálenějších provincií.

Jakmile došli do Tenocitlanu, byl jejich pochodemní podpalen ohně na oltáři na vrcholu pyramidy, kde stál chrám Vichol-pochillo. Ze všech stran se sbíhalo obyvatelstvo, aby si odneslo ohně do svých domů. Pochodní v davech bylo tolik, že bylo světlo jako ve dne.

Když však čekali, než se objeví nový ohně a s ním slib, že svět ještě nezanikne, hrůza naphobila, srdce všech. Rodiny se shromáždily na plochých střeších domů, aby čekaly na rozhodnutí. Těhotné ženy zavřaly do sypek na kukurici a obličej jim zakrývali zvláštní maskou z látky agáy, neboť se obcene věřilo, že kdyby se vyskytly nějaké potíže při roznečování ohně, proměnily by se tyto ženy v divou zvěř. Dětem nasazovali také masku a dbali úzkostlivě, aby neumyly v době, kdy se čekalo na nový ohně. Neboť by se prý staly krysami.

Každý se posílil až do poledne přístáho dne. Bylo zakázáno i pít vodu. V poledne byli obětovány zajatci, otevřely se sypky těhotným ženám a celá rodina se shromáždila k jídlu, které tvořily zvláštní košče z medu a mouchy. Jako každého pálii zrnka kopalů, obětovali práky urřovaním hlavěck, a to na počest bohů čtyř světových stran. Den končí všeobecnými davovými oslavami. A to bylo Tošiv-molpřita. Svazování roku.

(F. Juan de Torquemada: Indiánská monarchie)

ODKUD PŘIŠLI...⁸

Podle podání se křež, který přivedl Mexičany, jmenoval Me-sitl, Agavový křelík...

Když vyrostl, stal se kmezem. Říkají, že mluvil s démony ve vlastní osobě, proto ho velmi uctřivali...

A takové je vyprávění, které podávají starci: Za onoho času, který už nikdo nemůže spočít, který už nikdo nemůže chovat v paněti, ti, kteří sem přišli založili lidské pokolení, prastarčí, prateřy, ti, kteří, jak vyprávějí, sem dospěli, došli, připravili cestu... přes vodu, v člunech, přišli v mnoha oddělech a táhli podle pobřeží, podle severního pobřeží. A kde své čluny vyřihli na břeh, to místo se jmenovalo Parantla, Ů, „kde se přechází přes vodu“ . Pak sledovali pobřeží. A navštívil kopce a ostana bílé hory a dynamit hory, dospěli do Guatemaly, vždy ještě podle pobřeží. Ale nešli nazadabň, vedli je jejich křeží a radili se se svým bohem. Poté přišli, dorazili do Tamoacanau, Ů, „hledáme svou vlast“ . Tam zůstali dlouhou dobu...

Ale mudrci jejich, znalci písma, ti se dlouho nezdrželi, znovu nastoupili do člunů, vzali s sebou čeroun i čerounou barvu, knihy, obřadkové písmo, všechno své vědění a umění, přišli; a než vyrazili, svolali k poradě všechny a mluvil k nim: „Rozkazuje Nás Pán, Tlolek navake, *Pán s a př,*, který je pánem noci a větru: Zde máte bydlet, tuto zem vám dává váš pán, zde vás zanecháváme...“

A Pán noci a větru přijde zase, přijde, navštíví vás, až země dokoná svůj běh. Až nastane konec světa, přijde udělat konec. A zatím tu máte bydlet, tato země je jeho dar...“

A pak se vydali na cestu, ti nosící modly, a měli s sebou

čeroun a rudou barvu, knihy, obřadkové písmo. Měli s sebou své vědění, všechno měli s sebou, knihy písní, hlasy. Ale čtyři mudrci zůstali s lidem. Ti si řekli: „Slunce bude vycházet, jítrenka záhř, ale jak bude lid žít, jak přebývat? Odešli On, odešla čerouná a černá barva. Jak bude lid přebývat? Jak bude státi zena a kopce? Jak všechno bude přebývat? Co bude, co ponec bremeno (vlády) na zádech? Co nás pově, co bude ukazovat cestu? Co bude přikladem, měřtkem, vzorem? Z čeho vyjít? Co bude pochodem, světlem?“

A pak vymyslili kalendář, počítání dnů, počítání roku, záznamy roku, záznamy snů. Tak to našdili, jak se to dodržuje i dnes.

A tím byla stanovena cesta času, jak dlouho trvala vláda Toltecké, vláda Tepaneků, vláda Mexičanů a veškeré vlády Čičimeků.

Ale žádná vzpomínka se na to nezachovala. Jenom zkontamín se můžeme dopátrat, jak dlouho pobývali v Tamoacanau, „hledáme svou vlast“ ; ty děje totiž bývaly opřovřány, ale zápisy o nich byly spáleny.

Za vlády Ic-konal'a došlo k poradě a vznesení řeči: „Není nutno, aby lid znal čeroun a čerounou barvu, nepošlo by toho nic dobrého, je tam mnoho líz a mnoho bozi napráven uctřívání.“¹⁰

(Sahagún, F.)¹¹

KVECAL-KOATI, OPERENÝ HAD¹²

V roce „dva rákos“ (883 n. l.) podle podání z Teskoka zemřel Kvecal-koati Tloplič, Opeřeny had Nás Pán z Tollanu-Kolvakauu.¹³

Toho roku staveš své svatyně, své poustevny, své modlitebny. Čtvrté bylo jeho domů, které zakládal jeho modly, tyrksový dům z trámy, jeho rákosé rudý dům z muší, jeho bílý dům z mušlí, jeho zelený dům z pěti kvecala. Tam se modlili sloužili božstvu svým zbožným pokáním, život trávil v písnu.

A právě o půlnoci sestupoval k vodě, na místo zvané Acoepan, Pálec u vody, Amoko, U čnu (jenž má barvu jitry).¹⁴

A tmy, kterými se bodel, aby se kál, ty odložil na horách Šikotl a Vichol a Činkok a Nonovalka. A ty tmy byly zelené neřitrové jehly, smrkovými větévkami byla kvecalova péra.

K zápalné oběti užival tyrksu, nefritu, červených muší.

A jeho obět tvořili ptáci, hadi, mouchy (nhokho lidé). Podle podání prý, jak říkájí, modlil se k nitru nebes, což božského tam hledal a vyzval: Sitlalinkue, Tu s copem hvězd, Sitlalananaka, Toho, který dává zářiti věcem, To-naka-síval, Pani našeho těla, To-naka-tekutlilo, Pána našeho těla, Tekolilkenti, Tu oděnou černě, Estlakenti, Toho oděného barvou kvece, Tlalnanak, Tu, která podřívá zemi, Tlalčikarla, Toho, který do bavly zavřij zemi, A tam k nim volá, jak bylo známo, do Omneokne, nebs.¹⁵ Sídla božské Dvojice, v nejvyšším z devatcera nebs.¹⁶ To on za svého života objevil veliké bohaství: zelené dráhookamy, právě tyrksu a kov žlutý i bílý, rudé mušle, bílé mušle, zelené kvecalovo péří, modré pěti tyrksového ptáka, čerouné volavčí peří, žluté peří, malá perlečka, žlutohnědá pera. Semánili nás s různými druhy kakau, s různými druhy bavly. A byl velký umělec a řemeslník, vynikal ve všem: v nádobách na jídlo, v nádobách na nápoje, v hlinitých nádobách modrých, šákové zelených, bílých, žlutých, rudých.

A když ještě žil, začal Kvecal-koati se stavbou, s budováním svého paláce. Vyrčill pilíře v podobě hada, ale nedokončil stavbu, svého cíle nedosaň. A také když žil,

neukazoval se lidem. Na nepřístupném místě v svém domě prodléval, chřánan stráž. A tu stráž tvořili jeho hlasatelé, zdržoval se za nekolkorou zdi. Toik zdi ho obklopovalo, tolik strážních čet hlídalo na svých stanovistích! Byla to doba dráhookamů, doba kvecalova peří, zlatá doba vzácných kovů. A čerovým způsobem prý staveš své posni domy. A dokud žil, často prý se šel duchové pokoušet přimět ho svým vsmněchem, aby se kál lidmi, aby přinášal lidské oběti. Ale nikdy s tím nesouhlasil: „To nedovolím.“

Neboť mluval své podané, nesouhlasil: „To nedovolím být vždy hadi, ptáci, mouchy.“

Ale tím prý proto sobě popudil zlostelny, že se mu začali vsmňvat, zesměšňovat ho. Rozhlašovali a přáli si trápit ho, zapudit ho. A to se také stalo.

.....

Podle jiného podání zemřel prý Kvecal-koati v roce „jeden rákos“ (909). Odešel prý zemřít na východ, do země černé a červené barvy. To proto, že neposlehl zlostelny, nechtěl se odšarovat lidskými oběťmi, nechtěl obětovat lidi. Tu se na něj uradil děsmrti: Teskati-poka, Vich-opohtl, Toltelakl, Dohodli se: „Musí opustit své sídlo. Uadíme se tam my!“

Kvecal-koati odešel. Vstal, svolal své hlasatele, plakal nad nimi. Pak odešil, vydali se hledat zem čeroun a červené barvy, místo, kde se spaluje...

A když dospěli na místo, které se vypravili hledat, tu opěť zaplakal, byl smutný. A když prý dorazili k božské vodě, na břeh vody velké jako nebe, tu stannu, zaplakal, vzal své slavnostní roucho: ozdoby z pěti kvecala, svou tyrksovou masku.

A když se takto vzdobil, vrhl se do ohně, shořel na hranici. Tomu místu se proto říká „kde se spaluje“. A když shořel, vzletl prý jeho popel vzhůru. A bylo vidět hcsno vzácných ptáků. Stoupali k nebi: čerouné volavky, zelené modré a žlutohnědé ptactvo, černezelení kvecali, světle žlutí a zelení papoušci, další ptáci.

A když shořel na popel, jeho srdece se viditelně vztášlo vzhůru. Vystupovalo na nebosa, vsťoupilo na nebosa. Předkové vyprávějí, že se zmráto v hvězdě, tu tranu, jítrenku. A narodil se v roce „jeden rákos“ a zemřel také v roce „jeden rákos“, a tak žil 52 let.¹⁶

(Rukopis z Kvaovitlanu)

KVECAL-KOATLŮV ODCHOD

Sklíčen a smuten ze všeho, co se dalo, pomýšlel Kvecal-koati na odchod, na to, že přenechá svůj Tollan děmonům. Připravoval se na cestu. Spálil prý svůj zlatý a čerouný palác z mušlí. Divoktřásně a dráhookacné předměty zakopal a skřyl na nepřístupných místech, v horách a v roklích...

Přšel na místo zvané Kvaovitlan, kde rostl tlusý a vysoký strom. Stanul pod ním a pohlédal do zraclia. Řekl: „Jsem starý.“ A to místo pojmenoval Starý Kvaovitlan... A když putoval, povozácko ho hra řlečen. Posadil se na kámen, opřel se o něj rukama a zůstaly tam omištěny stopy. Pak se odělal k Tollanu a plakal, vzlykal a plakal, jako kroupy padaly jeho slzy, po vráti mu stékaly slzy. Kam dopadly, provrtaly kámen...

A na místě zvaném Kom-apan ho chřelí žil duchové zadržel, zabnat zpátky. „Kam jdeš, kam míříš?“ prai se ho. „Proč opouštíš město, kdo tam bude sloužit bohů?“... Odpověděl: „Jdu do Tlapanlanu, chci poznat svůj osud.“ Nato vyzvídal: „Co tam budete dělat?“ Kvecal-koati odpovéděl: „Jsem tam pozván, slunce mé tam volá...“

A když se ubíral prsmým, kmemzi Popokatepetlem a Ista-tepetelem, napadál na celý jeho průvod snů, tupašcti,